

DOMOVINA

Oglaš:

Za 1 mm x 60 inseratnega stolpca mali 80 vinarjev, uradni 1-20 K, poslano, posmrtnice in reklame 2 K. Večkratne objave popust.

Izhaja ob ponedeljkih, sredah in petkih.

Upravištvo „Domovino“ v Ljubljani, Sódna ulica 6. Uredništvo „Domovino“, Miklošičeva c. 18, Tel. 72.

Naročnina:

Za celo „Domovino“ (trikrat na teden) mesečno 3 K, četrtletno 9 K, polletno 18 K, celoletno 36 K. Petkova številka mesečno 1 K, četrtletno 3 K, polletno 6 K, celoletno 12 K.

Klerikalizem v sodišču.

Pod tem naslovom se je vnela v obeh ljubljanskih dnevnikih nekakšna polemika, katero je, tako menimo, zaključilo zadnje tozadevno pojasnilo v „Slovenskem Narodu“, katero smo z zadovoljstvom vzeli na znanje, ker nam je odprlo pravi vpogled v najnovejši štadij te senzacionalne kazenske stvari, ki se vleče že menda skoro poldrugo leto, ne bi že prišlo tako daleč, da bi o njej izreklo končno sodbo vzkliceno sodišče. Javnost je zvedla iz poročil o listih o izidu prve razprave, ki je končala z oprostivjo obtoženega notarja Carlja in s težko moralno obsodbo klerikalnega veljaka, bivšega žužemberškega župana Vehoveca. Je tudi zoper naš okus, da bi se odklanjali sodniki samo iz razlogov njih strankarske pripadnosti. Zato z zadostnim konstatiramo, da so to prakso v predležem slučaju uvedli zopet po svojem človeku dr. Natlačenu nasprotniki sami. V senatu je bil sedaj širši slovenski javnosti znani avstrofil in nemškutar ter klerikalec dr. Fischinger, pa toženemu notarju še na misel ni prišlo, da bi ga že samo raditega odklonil. Šele, ko je videl tik pred razpravo nasprotniški maneuver, je ndaril in odgovoril z enakim orožjem in več kot naravno je, da je zavzel nato ostro pozo proti vodji okrožne sodnije samemu, ki si je popolnoma protizakonito, on, kandidat za predsedniško mesto in recimo slučajno tudi vnet pristaš SLS., prilaščal ingerenco v stvari, v kateri je bil že svojčas sam odklonjen. Človeku ni treba biti pravnik, da se zgrozi, ko vidi, da že odklonjeni sodnik odloča o novem odklonitvenem predlogu v isti zadevi! In pri tem ima „Slovenček“ pisec še drznost govoriti „o objektivnem predsedniku“. Hvala lepa za tako objektivnost! Če je iz te dr. Natlačenove akcije ne po notarjevi krivdi nastala nova nečedna afera za dr. P. in dr. F., ki je že imela za posledico delegacijo drugega sodišča in ki je upravičeno zbudila veliko pozornost in razburjenje v široki javnosti, je več kot naravno. Zato trdimo, da je res pravi škandal, če se je osmelil odklonjeni sodnik odločati o odklonilnem predlogu drugega po svoji preteklosti tako kompromitiranega sodnika, kakor je baš dr. Fischinger. O tem gospodu bomo primorani še govoriti, pri čemer bomo imeli priliko dokazati, da je uprav on „kot tak prav malo pripraven, da sodi v tako izrazito političnem procesu“. Mi se poslužujemo pri tem besed kakor jih je rabil „Slovenček“ pisec, češ da je proces političen. Zakaj političen? Notar Carli je bil pred vojno vse prej kot političen človek. Zato nabožnih staršev sin, je sam vzrasel močno v klerikalnem obzorju. Videč v zrelejših letih, da je bila nizkotnost in hinavščina le prevečkrat tam, koder so se dejansko zatrdjevalo katoliška gesla, se je kot odkrit značaj raje umaknil v ozadje. Pa je trčil v svojem službovanju na klerikalnega poslanca in župana V., kateremu se kot značaj ni hotel pognati čez njegov drn in strn. Prišla je vojna. Kot notar na mestu z ogromno zaposlenostjo je bil vojaške službe oproščen. Vehovec pa si dá, sam ne toliko sposoben — po notarjevem sošolcu (!) in svojem političnem prijatelju dr. Paganu stilizirati v mislih že zaključeno ovadbo na glavarstvo in deželni odbor, da notar na svojem mestu ni potreben in da se naj vpokliče kot črnovojnik. Avstrijske civilne in vojaške oblasti so tej satanski ovadbi ugodile, notar je bil vpoklican, zapustiti je moral službeno mesto, rodbino brez sredstev, in je služil kot navaden vojak ter političen osumljenec. Družina je bila navezana na 2 K dnevne podpore. Beda in obup ter duševne boli so se naselile v prej

srečno družino. Po prevratu je pozval ostale župane sodnega okraja, ki so na Vehovčev pritisk ovadbo sopodpisali, da mu povedo, kaj jih je k temu nezasišanemu činu venadr nagnilo in je označil v dotičnem dopisu „Vehovčev“ čin za propalst, za dejanje moralno manj vrednega človeka. Nič naravnjsega ni, kakor ta pravični izbruh moralne ogorčenosti žrtve! Toda Vehovec se čuti žaljenega in toži. „Slovenček“ pisec pa sedaj hoče iztesati iz tega slučaja „izrazit političen proces“ in vsa sredstva se porablja sedaj, da bi se Vehovčev žrtev za vso nesrečo, bedo, duševne boli, ponižanje kot politični osumljenec ter ogromno materialno škodo še obsodilo po vrhu. Glede na najnovejšo po Vehovčevem zastopniku provzročeno novomeško „sodno afero“, in „Slovenček“ odgovor smo bili prisiljeni, o stvari izpregovoriti obširneje in javnost informirati o tej pravdi, katere izid se z napetostjo pričakuje. Značilno je, da je dr. F. uradno izjavil, da je na strani Vehoveca. Seveda, dva zagrizena avstrofila bosta držala skup tudi v razmerju kot stranka in sodnik! Zato bomo vedno pritiskali, da se izločijo iz sodnijske službe v Jugoslaviji taki avstrofilski elementi! Mi se bomo s stvarjo še pečali, izzvani vsled drja. Natlačenovega novomeškega, sicer ponesrečenega manevra, ker smo prepričani, da bo te manevre nadaljeval tudi v Ljubljani. Za danes omenimo le še kot veleznačilno, da se je po novomeškem Vehovčevem fiasku izrazil član Vehovčeve rodbine: „Naš papa so imeli že vse tako lepo napeljano, da bi notar pravdo izgubil; pa je notar našel eno črno piko in vse zničil. Sedaj pa stvar zanj še slabše, ker je tako grdo s sodnijo naredil in so mu to zamerili.“ Dalje: Dr. Natlačen je imel predlog za odklonitev svetnika K. že dolgo pred razpravo v načrtu. Ni ga hotel vložiti. Poslal ga je odvetniku dr. Čušniku v Novo mesto, da ga vloži 24 ur pred razpravo. Natančno je vedel za dr. Fischingerja, da bo referent, tedaj najvažnejši član senata, ker bo svetnik K. moral zapustiti senat in da bo hočeš nočes uskočil po odredbi in izbiri klerikalnega dr. P. v tako ogromni stvari, ki potrebuje študija najmanj več tednov, popolnoma neinformiran drug sodnik. In to naj bi bilo potem sodišče, kateremu naj bi se človek zaupal?

Klerikalno zrcalo.

„Naprej“ piše: „V rokah imamo zanimiv dokument, ki ga objavljamo v slovenskem prevodu in ki govori več, kakor cele knjige. Radovedni smo kaj porečijo k stvari naši klerikalci s škofom na čelu, ki ta dokument poznajo, pa do danes molčijo — morda zato, ker so si v svesti svoje krivde. Dokument se glasi sledeče: Komanda dravske divizijske oblasti. Tajno povelje št. 7. Ljubljana, dne 21. junija 1920. Občevanje naših oficirjev s katoliškim duhovništvom in narodom. — Komandant 4. armijske oblasti doposlal je s pov. Adi. št. 732 od 8. junija t. l.: Ministrstvo vojne in mornarice doposlalo je s pov. F. Di. št. 1756 z dne 26. maja 1920 sledeče: V več slučajih se je dogajalo, da so katoliški duhovniki javno razglašali svojo mrznjo bodisi v besedah, bodisi v delih proti Srbom in Pravoslavju. Te pojave so ponajveč opazovali gg. oficirji, ki so jih po predpisanem potu dostavljali v vednost.“

Vsled takih poročil obračal sem se na pristojna ministrstva, da slične pojave uduše v kali, ker so škodljivi.

Na eno svojih predstavk dobil sem od g. ministra notranjih del sledeči odgovor pod pov. I. B. št. 2309 z dne 21. tega meseca.

„Ministrstvo notranjih del se je že večkrat obračalo na pristojno ministrstvo verstva na kakšen način da bi slednje izposlovalo pri škofijskih ordinarijatih, da ne bi katoliški duhovniki podpirali verske in plemenske mrznje v narodu in kako naj bi oni podpirali težnjo velike večine prebivalstva za narodno in državno jedinstvo.“

Ti koraki so imeli tudi upseh. — Mnogi duhovniki, ki se niso mogli pomiriti z današnjim stanjem in so to svoje nezadovoljstvo izražali in tako na svojo okolico neugodno vplivali, s bili ne da bi znali zakaj, premeščeni na druga mesta, od koder ne bodo mogli škodljivo vplivati na narod: a če so se s takim izraževanjem nezadovoljstva težje pregrešili proti javnemu miru in redu, so bili izročeni sodišču v svrhu kazenskega postopanja. V tem pravcu se bo postopalo tudi v bodoče, kakor hitro se bo za to pokazala potreba.

Bilo bi potrebno, da vsi oni oficirji, ki pridejo v dotiko s katoliškim duhovništvom in katoliškim prebivalstvom v občeh, postopajo z njimi čim najbolj taktno, da ne bi dali v nikakem slučaju povoda pritožbam s strani cerkvenih oblasti in katoliškega prebivalstva.

Rimsko katoliški duhovniki iz stare rimske papistovske šole, ki so skozi leta in leta udihavali duh jezuitizma, kakor tudi narod stare mentalitete, ki je odgojen v temi neznanja in suženjstva, ki so mi skozi stoletja umetno in sistematično utepali mrznjo proti vsemu, kar se imenuje srbsko ali pravoslavno in kar spominja na Srbe, vsi ti ljudje se ne morejo preko noči pretvoriti v dobre sedanjim razmeram odgovarjajoče Jugoslovence, a najmanj se zamore to doseči z žaljenjem in brutalnimi sredstvi v občeh.

Moje prepričanje je, da bi za jedinstveno stvar bilo najbolje, če bi v tozadevnem občevanju s katoliškim življenjem posnemali taktiko angleških upravnikov. — Plemenitost in široka velikopoteznost v pedagogiki — to so najboljše in najsigurnejša sredstva privlačnosti in pridobivanja nekulturne mase in lažiinteligence z nejasnimi nazori o svetu in življenju. In za take ljudi gre v našem slučaju.

Zato Vas ponovno prosim, da izvolite dati navodila gg. oficirjem, da vobče postopajo in občujejo s katoliškim duhovništvom in katoliškim narodom v vsakem slučaju s čim največjim taktom in velikopoteznostjo.

Kajti naša vojska je v vseh krajih naše prostrane domovine in zato zamore s taktnim obnašanjem razumno največ doprinesiti, da se razprše usodni predsodki proti popolnemu narodnemu stopljenju, ki je eden glavnih predpogojev naše državne veličine in moči in ki nam obeča skorajšnjo boljše bodočnost.“

To se objavlja na znanje z nalogom, da se priobči vsem oficirjem na podpis in o tem obvesti ta komanda.

Komandant: General K. Smiljanič.

Tako socialno-demokratični „Naprej“, mi pa k temu pripominjamo samo to, da je nastopil general Jovanović mesto vojnega ministra v proslulem Protić-Koroščevem ministrstvu in se je mogel seznaniti z agitacijo katoliške duhovščine samo v času, ko sta bila Protić in Korošec na vladi, ker samo pod tako vlado je bila mogoča taka agitacija katoliške duhovščine. V tej zadevi bomo še govorili.

n. Te dni priložimo pošne položnice za one, ki jim je potekla naročnina ali ki hočejo poslati naročnino za naprej. Prosimo, poslužite se jih.

Trgovska pogodba med Jugoslavijo in Avstrijo.

Kakor znano, so se vršila pred nedavnim časom v Beogradu med avstrijskimi delegati in zastopniki naše države pogajanja v svrhu sklepanja trgovske pogodbe. O uspehu teh pogajanj se v našem časopisju doslej ni poročalo, znano je le, da so se pogajanja prekinila deloma zaradi ministrske krize na Dunaju, deloma zaradi tega, ker avstrijski delegati niso imeli zadostnih pooblastil zlasti v zadevi zapore jugoslovanskega premoženja v Avstriji. Kakor se sliši, se bodo pogajanja menda v bližnji bodočnosti zopet nadaljevala.

O dosedanjih uspehih pogajanj glede trgovske pogodbe med Jugoslavijo in Avstrijo objavlja dr. Gustav Stolper v berlinski „Vossische Zeitung“ obširno poročilo, ki utegne zanimati tudi naše čitatelje. Po večtedenskih pogajanjih, pravi poročevalec omenjenega lista, so avstrijski delegati prinesli iz Beograda izgotovljen načrt trgovske pogodbe, ki postane veljavna seveda še-le potem, ko bodo izpolnjeni še razni pogoji. Avstrijski delegati so v prvi vrsti zastopali pogoj, da se blago plačuje v državni valuti prodajalca. Jugoslovani pa so zahtevali, da se mora pred vsem ukiniti zapora jugoslovanskega premoženja v Avstriji in da je še-le potem možno razpravljati o trgovski pogodbi. Avstrijski delegati pa so nasprotno zahtevali odpravo sekvestracije avstrijskih posestev v Jugoslaviji. Pogajanja so — kakor zagotavlja dr. Stolper — pokazala, da sta obe stranki pripravljene za popuščanje in je torej opravičeno upanje, da se posreči odstraniti razne težkoče in doseči končno obema strankama nujno potrebni urejeni trgovski promet.

Pred vsem je prva zahteva avstrijskih delegatov že v času odmora zadobila zelo dvomljivo vrednost. Ko so se pogajanja v Beogradu pričela, je veljal dinar na Dunaju približno 6 kron, sedaj pa se mora plačati zanj že nad 10 avstrijskih kron. S tem je za Avstrijo postalo brezpomembno vprašanje, je-li naj se jugoslovanske dobave plačujejo v dinarjih ali v takozvani zdravi valuti. Da se je o tem vprašanju sploh tako trdovratno razpravljalo, je umevno le z ozirom na sistem jugoslovanske izvozne uredbe. Do srede aprila je bil blagovni promet med Jugoslavijo in Avstrijo (istotako tudi s Čehoslovaško) urejen na podlagi menjalne (kompenzacijske) pogodbe. Proti tem pogodbam pa se je dvignila v Jugoslaviji naraščajoča nevolja in začela se je proti njim politična agitacija, tako da so se končno vse nepogodnosti, ki so se pojavljale v državi SHS, pripisovale kompenzacijskim pogodbam. Pod tem pritiskom se je belgrajska vlada odločila za odpoved vseh teh pogodb. V Jugoslaviji je obveljal svobodni promet, čeprav se je bilo bati, da nastane v slabije preskrbljenih pokrajinah, zlasti na Kranjskem, v Bosni in Dalmaciji, vsled tega občutna draginja. Nasprotno pa se je za živila in za najvažnejše sirovine ustanovil državni izvozni monopol. Je-li se bo sistem monopolizacije izvoza obnesel, o tem še končna sodba ni mogoča; v Jugoslaviji — pravi dr. Stolper — prevladuje mnenje, da ta sistem ne bo ostal dolgo v veljavi. Zaenkrat stoji belgrajska vlada na stališču, naj se prodaja v inozemstvo le proti plačilu normalne izvozne carine in proti plačilu v zdravi valuti. Med zdrave valute pa belgrajska vlada ne všteva svoje lastne valute. Pri tem sistemu trgovskega prometa bi skupilo iz eksporta industrijskih izdelkov avstrijski vladi ne bilo razpoložljivo, kakor bi ona v Jugoslaviji mogla dobiti le dinar in krono. Za svoje nakupe v Jugoslaviji bi si torej Avstrijci morali preskrbeti švicarske franke, dolarje in slične valute, kar bi gotovo ne olajšalo težavnega položaja dunajske vlade.

Vkljub finančnim težkočam Avstrije pa po mnenju berlinskega lista pri pogajanjih položaj Avstrije ni postal neugodnejši. Jugoslavija — pravi — čuti potrebo trgovske pogodbe ravno tako kakor Avstrija. Od lanske žetve ima že znatne zaloge in letošnja žetev bo še obilnejša, zlasti kar se tiče koroze. Za novo žetev se seveda oglašajo tudi francoski in angleški kupci, a tekma zapada bo naletela na nepremagljive prometne ovire. Jugoslavija mora torej svojo bogato žetev izvažati večinoma le po Donavi in potrebuje kupcev iz Avstrije, za vsak slučaj še iz Čehoslovaške in Nemčije. Potrebuje pa Avstrijo tudi kot dobaviteljico industrijskih izdelkov, potrebuje zlasti avstrijskih lokomotiv, katerih dobi na posodo znatno število za dobo, dokler se bodo jugoslovanske lokomotive popravljale v dunajskih delavnicah. Že predpo-

godba, ki je neodvisno od omenjenih pogojev že stopila v veljavo, zagotavlja Avstriji 15.000 ton pšenice in 40.000 ton koroze. Tona pšenice bo z izvozno carino vred stala 3125 dinarjev, tona koroze pa 2000 dinarjev. Glavna pogodba, ki še ni pravomočna, predvideva dobavo 50.000 ton pšenice, 111.000 koroze in 10.000 ton ječmena, skupaj 171.000 ton žita. Celokupna uvozna potrebščina Avstrije znaša letno 500.000 ton in bi torej s to prvotno dobavo bila krita v Jugoslaviji skoraj polovica letne potrebščine. Za ostalo potrebščino se bodo pogajanja z Jugoslavijo nadaljevala. Razen žita bo dobavila Jugoslavija še 16.000 pitanih prasičev, 1000 ton špeha, 5000 ton stročja in 50.000 ton krompirja. K temu prihajajo še gotove množine sirovin, zlasti konoplje, trdega lesa, česla, oglja, žveplenega kršča in karbida. Dočim prevzame jugoslovanska država obveznost za dobavo, zagotavlja Avstrija le svobodni izvoz gotovih vrst blaga v gotovih množinah. Vrednost avstrijskega industrijskega kontingenta se ceni na približno tri milijarde kron. Od tega kontingenta odpada več nego tretjina na železnino in drugo kovinsko blago, a približno pol milijarde na vozila, avtomobile in elektrotehnični material.

Posebno važnost polaga Jugoslavija na dobavo papirja. Vsaj za pol leta zahteva mesečno po deset vagonov časopisnega papirja, a dobava je odvisna od jugoslovanske protidobave enake količine celuloze, osemkratne količine našega premoga. Na enak način je pogojena dobava stavbnega pleha proti dobavi jugoslovanskega premoga. Poleg časniškega papirja bo dobavljala Avstrija še razne papirnate izdelke, tiskarniški material, manjše količine tekstilnega in usnjatega blaga, kemikalij, zlasti razstrelil in gotovih zdravil kakor tudi drugega blaga v malih količinah. Jugoslovansko nakupovanje v Avstriji je svobodno. V svrhu kontrole kontingenta pa je obvezna prijava nakupljenega blaga.

Večje važnosti kakor ta dobavna pogodba pa je splošni trgovski sporazum, ki se je dosegel med obema državama. Kar vsebuje ta sporazum, bilo bi pred vojno samo ob sebi umevno, postalo pa je vsled senžermenske mirovne pogodbe prava pridobitev. Obe državi sta se sporazumeli za neomejeno in brezpogojno največjo pogodnost ter sta si zagotovili medsebojno pravno varstvo, svobodo trgovskega potovanja, olajšave glede vidiranja potnih listov, svobodo tranzita itd. Avstrija pa smatra za občutno pomanjkljivost, da se ni zagotovila tudi ugodnost svobodne naselitve. Pozabiti pa se ne sme, da avstrijska mirovna pogodba še ni pravomočna in je torej umevna obojestranska rezerviranost.

Pogodba je sklenjena začasno do 30. junija 1921. in se koncem leta lahko trimesečno odpove. Glavna stvar je, da je nastala vrzel v visokem zidu, ki loči celokupno gospodarsko ozemlje avstrijskih nasledstvenih držav. Za vse drugo bo poskrbela gospodarska potreba.

Dopisi.

Volitev župana v Žužemberku razveljavljena. Bivši župan tamošnje občine Josip Štupica je sklical dne 4. junija 1920 sejo občinskega odbora na dan 7. junija. V poteku te seje je podal imenovani izjavo, da odlaga vsled slabega zdravja županski posel. Navzočni odborniki so to izjavo na znanje vzeli. Takoj na to pa se je vršila volitev župana, potem pa prvega občinskega svetovalca in županovega namestnika. Za župana je bil izvoljen Ivan Vehovec, za prvega občinskega svetovalca in županovega namestnika pa Josip Štupica. Proti tej volitvi so vložili Peter Mokorel in tvoariši v odprtem roku pritožbo, v kateri se sklicujejo na to, da volitev ni bila pravilno sklicana in da so se volitve udeležili namestniki občinskih odbornikov, ki pa nimajo pravico voliti župana. Na to pritožbo razveljavlja okrajno glavarstvo dne 7. junija 1920 izvršeno volitev župana in prvega občinskega svetovalca in županovega namestnika. Razlogi: Pred vsem je treba omeniti, da se je vršila volitev župana poprej, preden je okrajno glavarstvo kot nadzorovalna oblast odločilo, če je odstop prejšnjega župana v zmislu § 20. obč. reda opravičen ali ne. Glavni vzrok za razveljavljenje pa je, da izpodbijana volitev kot taka sploh ni bila razpisana. § 34 obč. volilnega reda zahteva izrecno, da se povabi vse člane občinskega odbora s posebnim pozivom k volitvi občinskega starešinstva. Prejšnji župan pa je le razpisal sejo občinskega odbora ter v do-

tčnih vabilih, katere je razposlal občinskim odbornikom, niti z besedico omenil, da bo šlo v tej seji tudi za volitev župana. Pri vsaki volitvi pa je prvi pogoj za veljavnost, da je dotična volitev kot taka razpisana, in sicer pravilno po dotičnih zakonitih določbah. Ker pa manjka izpodbijani volitvi ta predpogoj, se je morala razveljaviti. Vsled tega odpade nadaljnjo razmotrivanje, če in v koliko so ostali ugovori zoper veljavnost volitve upravičene ali ne. Pripomni pa se vendar še sledeče: Nepravilno je bilo, da se je volitve udeležil namestnik Jože Pasar kot zastopnik zadržanega odbornika Jakoba Dereanija. Namestniki imajo pravico zastopati občinske odbornike pri sejah občinskega odbora, nikakor pa nimajo aktivne volilne pravice pri volitvi občinskega starešinstva. (Glej §§ 34 in 38 obč. volilnega reda, ki govori o članih občinskega odbora, ne pa o njih namestnikih.) Nepravilno je nadalje bilo, da se je volilne listke, ki so bili oddani pri volitvi župana, uporabilo pri volitvi občinskega svetovalca na ta način, da so volilni upravičenci napisali svoj glas na drugi strani volilnega listka. Nadzorovalni oblasti je pri takem postopanju popolnoma nemogoče na podlagi volilnih spisov dognati izid volitve in to tem manj, ker manjka volilni zapisnik, iz katerega bi bil razviden potek volitve. Kar se tiče volitve občinskega svetovalca, se pripomni, da je bila ta sploh nepotrebna, ker je Josip Štupica sicer odložil županski posel, ni pa izstopil iz občinskega odbora. Volitev za prvega občinskega svetovalca in županovega namestnika pa Kranjski občinski volilni red sploh ne pozna. § 19. obč. reda določa, da imajo občinski svetovalci vrsto po številu glasov, s katerimi so bili izvoljeni. Prvi občinski svetovalec in županov namestnik je torej oni, ki je dobil pri volitvi največ glasov. Proti tej razsodbi je dopustna občinskima svetovalcema Ivanu Vehovcu in Josipu Štupicu pritožba na poverništvo za notranje zadeve v Ljubljani, ki bi se imela tekom 8 dni po vročitvi tega odloka vložiti pri okrajnem glavarstvu v Novem mestu. Volilni spisi se bodo po pravomočnosti te razsodbe županstvu vrnili. Tedaj bo tudi glede nove volitve župana, oziroma glede opravljanja županskega posla okrajno glavarstvo nadaljnje ukrenilo. — Okrajno glavarstvo Novo mesto.

Zagorje-Toplice. Slavnost 30letnega obstoja Sokola, ki se je vršila 4. t. m., je uspela nad vse pričakovanje sijajno. Vse točke sporeda so izvršno izpadle. To pa ne ugaja našemu rdečernemu kosu. V svoji duševni revščini se skuša maščevati s tem, da daje naraščaju, ki se je vaje in nastopa udeležil, dvojke iz verouka. Če misli, da bo s tem vplival na naraščaj v svojem čukarskem zmislu, se jako moti. Dosegel bo ravno nasprotno. Sploh se pa vidi, da duhovščina preobrata ne more preboleti. Župnik Rott ne more slišati himne „Bože pravde“. Ko so jo lansko leto v priliki slov. maše na kraljev rojstni dan začeli peti šolski otroci, je začel na orglje tako fanatično preludirati, da je bilo vsako petje neslišno. Za letos pa se je že malo ohladila kočevarska kri in tako so peli pevci koncem pontif. maše „Lepo našo domovino“. Ne mala njegova zasluga je, da so pobrali Habsburžani kar tri stare lepe zvonove, pustili pa le enega. Zvonove so kupili farani, zafucal pa jih je on in njegovi kimovci. Tako gospodarijo tisti, ki drugim oponašajo slabo gospodarstvo. Pa tudi drugi klerikalni petelinji ne morejo pozabiti stare Avstrije. Na orožniški kasarni je visela vsak cesarski praznik črno-rumena zastava. Na rojstni dan kralja Petra si zaman iskal na tem poslopju kako zastavico. Ko so nedavno pred vojašnico peli nemščurčki „Dol s Srbijo“, ta komandant teh klicev ni hotel slišati, dasi so to čuli vsi drugi sosedje. Da, da, Srbija smrdi tem črnim tjem. In naša vlada podpira na vse kriplje take in enake ljudi. Ni torej čuda, da jim greben vedno bolj raste. Toda vsaka sila do vremena.

Iz Vač pri Litiji. V nedeljo dne 11. julija t. l. je slavil Sokol v Vačah desetletnico obstoja. Mno. goštevni gostje iz Litije, Šmartna, Št. Vida moravsko pevsko društvo in zagorski Sokol s svojim praporom so nas obiskali ob priliki našega slavlja. Pogled na spreved, ki se je pomikal po trgu, okrašenem z zastavami in mlaji, z železniško godbo iz Ljubljane na čelu, je navdušil vse občinstvo. Po sprevedu se je vršila javna telovadba; proste vaje članov in članice so se izvajale vrlo dobro, posebno šolski naraščaj je telovadil brezhibno. Po telovadbi je pozdravil goste starosta br. Zarnik, ki je vzpodbujal Sokole k delu in

vztrajnosti in se zahvalil gostom, da so prihitali v naš visoki gorski trg Vače. Ta naša prireditelj je ovrgla vse one trditve, ki jih je trosil „Domoljubov“ dopisnik o Vaških Sokolih. Ta dan nam ostane vsem Vačanom za vedno v spominu.

iz Moravč. V Moravčah je imel škof dne 4. julija birmo. Botri in botrice so mislili, da bo prevzvišeni povedal kaj otrokom o zakramentu, ki ga je prišel deliti. Pa so se zmotili. Vladika je pognitiral v svojem govoru za klerikalne liste in klerikalna društva. Posebno skrb je pokazal tudi za zvonove, kar je vsekakor lepo od našega škofa. Le to napako je storil, da se ni dal informirati poprej natančneje, kako je z zvonovi v Moravčah. Gospod dekan bi mu bil lahko povedal, da se je dobilo za zvonove, ki so šli vršit mesarsko opravilo avstrijskih kanonov, 82.000 K. Teh 82.000 kron je pa potem šlo za avstrijsko vojno posojilo. Cerkevno premoženje je na ta način dvakrat vršilo patriotično dolžnost za našo preblogo pokojno Avstrijo. Zahtevati sedaj od faranov, da kupijo zopet nove zvonove, je nekoliko smelo. Naj stori to gospod dekan z denarjem, ki ga je dobil za porbane zvonove; saj izkupička ni bilo treba obrniti ad maiorem Austriae gloriam.

iz Št. Vida na Dolenjskem. V zadnji številki „Domoljuba“ se usti in veže otrobe nekdo, ki se niti ne zaveda, kako nevarno je zanj ta pot. Omenja Orlovski tabor, o katerem danes že vsako dete ve, kako klaverno je izgledal. Korporativna udeležba vseh Marijinih družb na Kranjskem je res pripomogla do večjega števila udeležencev, toda kje je tisti moralni uspeh, ki so si ga želeli prireditelji tega slavja? Mogoče scene, ki so se dogajale pri odhodu občinstva v gozdskih kraj postaje? — Kje je Orlovsko društvo? Najbolje je, da je Orlovski tabor, ki si ga je ljudstvo že davno iz spomina izbrisalo, tudi na papirju pozabljen! Dopisnik omenjenega članka se spodtika tudi nad veselico, ki jo je priredil Šentviški Sokol 4. julija t. l. Ker je opazoval sprevod najbrže iz zvonika, se je lahko vstel za nekaj sto, ali pa ne zna več kakor do 250 štetih. Udeležil sem se te veselice in resnica je, da je bila udeležba v primeri s tem, da je Sokolstvo vsled mnogoštevilnih istočasnih nastopov zadržano, velika, sprejem sijajen in navdušenje prisrčno! Žato je za vsak dopis, ki bi hotel zavijati to nepobitno resnico, škoda papirja! Koncem dopisa možakar grozi, da se bo spustil v slučaju potrebe k osebnostim, v resnici pa že napada dve osebi, do katerih goji posebno prijateljstvo. Odvadite se te grde navade in molčite v bodoče!

Gospodarstvo.

g. Naši poslanci in povišek zemljarine. Ker so se državni izdatki pomnožili, je vlada predložila v proračunskem zakonu jako izdatno povišanje davkov, med njimi tudi zemljiškega davka v Sloveniji. Poslanci JDS so že prvi dan po predložitvi proračuna ugovarjali temu bremenu ter zahtevali, da ostaneta zemljiški in hišnonajemni davek neizpremenjena, eksistenčni minimum pri osebnohodarinskem davku pa naj se zviša na 12.000 K. Tudi v proračunskem odseku so JDS-poslanci nastopili v tej smeri. Posl. dr. Brezigar je predložil, da naj se namesto velikega davčnega načrta izvede zaenkrat le „mali finančni načrt“, po katerem izpadejo najmočnejši poviški. Podpiral ga je srbski poslanec Voja Marinković. Misel je srpejeta. S tem je glavna nevarnost za naše davkoplačevalce odvrnjena.

g. Češki sladkor za kompenzacije. Kakor se iz Prage počoa, so češke tovarne sladkorja ustavi le vsako prodajo sladkorja, da zamore češkoslovaška vlada zadovoljiti kompenzacijskim pogodbam za drugo blago. Glasom pogodbe bo češkoslovaška vlada izvozila v Jugoslavijo večje količine sladkorja.

g. S sladkornega trga. Dovoz sladkorja v našo državo se je skrčil. Trst ne ponuja več sladkorja. Češki izvoz je ustavljen. Na Dunaju se češki sladkor ponuja po 130 do 140 avstrijskih kron.

Politični pregled.

Danes ni nobenega dvoma več o tem, **kdo je izzval ministrsko krizo v Beogradu,** cela jugoslovanska javnost označuje dr. Korošec in Protić kot provzročitelja krize, ker edino ta dva moža sta sposobna koristiti svoje stranke dvigniti nad koristi države in ljudstva. Glasovanje v parlamentu je bila samo pretveza za demisijo, v resnici je dr. Vesnić podal demisijo, ker sta dok-

tor Korošec in Protić v vladi omenogočila vsako delo, posebno dr. Korošec ni hotel privoliti v izvršitev dogovora, sklenjenega pred sestavo koncentracijske vlade glede preosnove pokrajinskih vlad. Sploh pokazuje dr. Korošec vsak dan bolj da ni čisto nič boljši od Šušteršiča, ki smo se ga rešili in prišel bo čas, ko se bomo rešili tudi njegovega naslednika, ker že tolikokrat goljufani narod ne bo dolgo trpel, da se bodo taki brezvestneži igrali z njegovim blagostanjem in z usodo države s tem, da iz čisto strankarskih razlogov izživajo ministrske krize takrat, kadar nam je stalna vlada najbolj potrebna. Razni špekulanti so že začeli izrabljati ministrsko krizo in posledice bo nosilo ljudstvo v obliki vse večje draginje, ki se je ravno začela zmanjševati. Ljudstvo je za to zahvali dr. Korošču in tovarišem. Ampak ta kriza ne sme dolgo trajati, ker bi bila škoda, ki bi jo od tega trpelo naše gospodarstvo in država sploh, prevelika. Korošču in Protiću se mora reči odločno, da država ni za to tukaj, da ona dva delata z njo razne eksperimente.

Komaj smo stopili z Avstrijo — s tem da je bila uveljavljena mirovna pogodba — v mirovno stanje, so že na dnevnem redu

obmejni spori

med našo državo in njo. Ker so Avstrijci zapustili nam prisojeno apaško kotlino, mislijo, da moramo tudi mi takoj zapustiti Avstriji prisojeno Špilje in Radgono, brez ozira na to, ali je Avstrija izpolnila vse obveznosti mirovne pogodbe nasproti nam ali ne. Tako n. pr. teče en del železniške proge Maribor-Ljutomer po avstrijskem ozemlju in po mirovni pogodbi bi morali voziti naši vlaki na tej progi tudi v kolikor ona teče po avstrijskem ozemlju, popolnoma prosto in neovirano. Avstrijci so pa ravno te dni razrušili progo med Omurekom in Gozdiščem in s tem dokazali, da se na njih ne moremo zanesti in da je najboljše, ako Špilje in Radgono obdržimo v naših rokah vse dotlej, dokler ne dobimo gotovih jamstev, da bomo železniško progo med Mariborom in Ljutomerom, tudi v kolikor ona teče po avstrijskem ozemlju, mogli rabiti popolnoma nemoteno.

Ruska nevarnost žuga naši sosedi Rumuniji, ki upa na

jugoslovansko pomoč,

ampak to upanje je res brez vsake podlage, ker nobenemu Jugoslavanu niti na misel ne pride, da bi se šel vojskovati za to, da slovanska Besarabija ostane pod rumunsko oblastjo, posebno še zato, ker je Rumunija tudi nam ugrabila lep kos Banata! Iz te moke — da bi šla Jugoslavija Rumuniji na pomoč proti Rusiji — pa res ne bo kruha in tozadevni rumunski upi so res brez vsake podlage.

Tudi antanta je jezna na Rusijo, ker noče sprejeti njenega posredovanja

v zadevi premirja s Poljsko,

temveč se hoče le sama neposredno pogajati s Poljsko. Posebno Francozi so hudi in govorijo o nesramnosti (impertinenci) ruske vlade. No, Francozom pa res ne pristoja tak način govorenja o Rusiji, ker ravno oni se Rusije najbolj bojijo in si ne upajo začeti vojne z njo, temveč so nahujskali v vojno Poljake, ki sedaj drago plačujejo svojo lahkovernost.

Italijani še vedno norijo po našem Primorskem, medtem so se pa pripetili

v Rimu veliki nemiri,

ker so začeli nacionalisti izzivati delavstvo. Posledica je splošni štrajk, ki se morda razširi na celo državo in ima lahko prav težke posledice. Taka država, v kateri nikdar ni miru, kaj še reda, pač ne more gospodovati še nad tujim narodom in kmalu pride čas, ko se naši še neosvobojeni bratje rešijo neznoznega italijanskega jarma.

Beleške.

b. Gospoda, le malo bolj počasi! Današnji „Slovenec“ se pospne do gorostasne trditve, da bi „po vsej priliki danes Jugoslavije ne imeli, ko se ne bi bila katoliška duhovščina z vsem srcem in z vso voljo zavzela za ujedinjenje in jugoslovansko politiko“. Nočemo nikomur kratiti zaslug za ustvaritev Jugoslavije, ravno tako pa z vso odločnostjo odklanjamo, da bi se samo enemu stanu pripisavala nekaka nadnaravna moč v tej stvari. Jugoslavija je nastala, dasi je bila pred vojno in tudi še več let med vojno velika večina duhovščine proti njej. Da so pa posamezni voditelji duhovščine in farovške stranke pravočasno obrnili plašč po vetru, sicer ni škodilo Jugosla-

viji, a je pred vsem koristilo klerikalizmu samemu. Danes bi se ne mogel v Beogradu dr. Korošec, v Ljubljani pa dr. Breje tako oblastno šopiriti, ko bi klerikalizem vstrajal pri svoji protijugoslovanski politiki. Ni nobenega dvoma, da bi Jugoslavija nastala brez klerikalcev in tudi proti volji klerikalcev. Zato je bila po našem mnenju največja škoda za napredek našega naroda, da se je ob času prevrata s tako vnumo podpiralo strankarsko slogaštvo in da se je pustilo najtemnejšim elementom spopiliti v narodne vrste, mesto da bi se jih pobesilo. Ako bi izčistili ob prevratu, ne bi danes mogel zoet nadvladati v SHS. Šušteršičev zli duh in na naglo bi bil končan za vse čase proces, ki bo sedaj še nedogleden čas jermal narodu najboljše sile in moči.

Novosti.

n. Politični klub JDS. ima sestanek danes zvečer ob 8. uri in pol (20 in pol uri). Dnevni red: Situacijsko poročilo in nadaljevanje debate zadnjega sestanka. Vsi člani se naprošajo, da se sestanka sigurno udeležijo. Vrši se v tajništvu JDS.

n. Regent Aleksander o obisku na Slovenskem.

V razgovoru z zastopniki slovenskega učiteljstva na učiteljskem kongresu v Beogradu je regent Aleksander omenil tudi svoje bivanje na Slovenskem in rekel: Dnevi, ki sem jih prebil na Slovenskem, so bili en sam veliki praznik, ki ga ne pozabim nikdar!

n. Časi se izpreminjajo . . . Kdo se ne spominja še usodnega dne 26. julija 1914, ko je takratna avstro-ogrška monarhija izročila tedanji Srbiji znani izzivajoči ultimatum, ki je zanetil potem svetovni požar, ki je upepelil potem vse povzročitelje vojne? Naloga izročitve ultimata je bila poverjena takratnemu avstro-ogorskemu poslaniku v Beogradu, baronu Gieslu pl. Gieslingenu, kateremu se gotovo nikdar niti sanjalo ni, da bo par let pozneje moral še vzivati gostoljubje ujedinenega troimenega naroda in se prilagoditi novim razmeram. In vendar je postalo to dejstvo. Baron Giesl živi sedaj namreč na svoji graščini blizu Radgone na našem ozemlju in je baje postal lojalen državljani naše kraljevine. Na dan proslave godu našega junaškega kralja Petra dne 12. julija se je udeležil tudi slavnostne službe božje v Radgoni. Res, časi se izpreminjajo in tudi marsikdo z njimi.

n. Ze v drugič so Italijani internirali hotelirja Paternosta in njegovega sina v Postojni.

n. Nov vir-dohodkov je iznašla beograjska mestna občina. Pobirala bo od vsake osebe, ki prihaja v Beograd in ni občan mestne občine, pristojbino od 2 do 5 dinarjev. Mislimo, da bi bilo jako umestno, da bi se take pristojbine uvedle tudi pri nas, ker bi bile jako bogat vir novih dohodkov.

n. Druginjske doklade za učiteljstvo. Vsled zahteve učiteljev in učiteljic, da se jim druginjska doklada izenači z dnevniciami ostalih uradnikov, dosegel se je sporazum ter bo ministrstvo za prosveto v kratkem izdalo naredbo, s katero se bodo povečale druginjske doklade učiteljstvu.

n. Ljubljana prodaja svoje vojašnice. Vsled dolge vojne dobe se nahaja mestna občina ljubljanska v dokaj neugodnih finančnih razmerah. Občinski svet je vsled tega sklenil, naj se na javni dražbi prodasta obe mestni vojašnici — artillerijska in takozvana belgijska vojašnica. Skupilo se porabi v pokritja proračunskega primanjkljaja, ki znaša za tekoče proračunsko leto 5,820.938 kron.

n. Koncert ljubljanskega učiteljstva v Beogradu je uspel nad vse sijajno. Velika dvorana pri Kolareu je bila nabito polna. Koncert je počastil tudi regent Aleksander s predsednikom vlade dr. Vesnićem, ministrom prosvete Pribičevićem in mnogobrojnim spremstvom. V odmoru si je dal regent predstaviti zborovnega učitelja Juvanca, vse pevce in pevke. Dalj časa se je razgovarjal z gđc. Sadarjevo, ki je nastopila kot solistinja in je rekel, da bo vesel, ako jo bo v kratkem času zopet slišal. — V torek je priredil učiteljski zbor koncert v Novem Sadu, ki je istotako sijajno uspel.

n. Zvišanje cen premoga. Načelstvo JDS. se je v dveh sejah izcrpno bavilo z vprašanjem premogovih cen. Konstatiralo je, da je nezaslišano povišanje cen premoga velika nevarnost za vso našo industrijo, obenem pa težko zadene konsumente neposredno in vsled neizogibnega naraščanja železniških cen tudi posredno. Do februarja 1920 je cene premogu določala deželna vlada potem, ko je dala proučiti troške produkcije in za-

slišala vse interesirane činitelje. Letos februarja je bila dovoljena cena 302 kron 50 vinarjev za tono debelega premoga, 274 kron 50 vinarjev za tono drobnega premoga, 190 kron pa za tono aprovizacijskega premoga. Ta cena, v kateri je 17 kron pri toni za amortizacijo, je imela veljati za štiri mesece proti stalni mesečni reviziji izdatkov in investicijskega dela. Jasno je, da je imela deželna vlada po preteku štirih mesecev znova proučiti produkcijske stroške, zaslišati interese in sklepati šele po zaslišanju posebne komisije. Tega pa deželna vlada ni storila. Potem, ko je meseca aprila kar nanagroma dovolila Trboveljski premogokopni družbi povišek 35 kron 50 vinarjev pri toni, je sedaj zvišala cene vseh vrst premoga za nadaljnjih 65 odstotkov brez vsakih preiskav, brez zaslišanja in celo z veljavo za nazaj. Vladni izgovor, da se bo pozneje kontrolirala uporaba poviškov, je na prvi pogled ničev. Sicer pa je znano, da je zadnji čas pri Trboveljski premogokopni družbi cena jamskega lesa padla, pa tudi drugi potroški niso zrastle. Načelstvo je razpravljalo tudi o nameravanem sindikatu in o državnem nadzorstvu ter o uradniškem vprašanju pri Trboveljski premogokopni družbi. Glede premogovih cen je načelstvo sklenilo: Zahteva se, da deželna vlada takoj razveljavi sklep o povišanju premogovih cen ter uvede glede prošnje Trboveljske premogokopne družbe, da se ji cene povišajo, pravilno postopanje, t. j. zasliši interese, preišče produkcijske stroške in investicijske izdatke ter o stvari ponovno sklepa šele po izjavi tozadevne komisije. Uspehe preiskave naj komisija izroči javnosti, da more tudi ona dobiti sodbo o upravičenosti postavk. Načelstvo JDS. je obenem vložilo proteste pri ministristvu za šume in rude, za trgovino in industrijo, kakor tudi za socialno politiko.

n. Nasilstva Italijanov v Trstu se nadaljujejo. V torek zvečer so vnovič napadli znano kavarno „Commercio“, katero je lastnik od zadnjih izgredov že nekoliko popravil in jo zopet popolnoma razbili. Policija in vojaštvo sta seveda divjanje tolpa pa stari navadi mirno gledala. Slovensko prebivalstvo že skoro več ni varno svojega življenja. Govoriti po ulici slovenski ali srbohrvatski pomeni smartno nevarnost. Škoda, katero je utrpelo jugoslovansko prebivalstvo v Primorju, je neprecenljiva in se čeni na več sto milijonov kron. Sporedno z uničevanjem naše imovine se je pričelo v velikem obsegu zopet tudi osebno preganjanje domačega prebivalstva. Na stotine oseb je bilo dosedaj že aretiranih in interniranih. Tako v Ljubljano, kakor tudi v Zagreb in Split prihajajo neprestano novi begunci iz zasedenih ozemelj.

n. Proti izseljevanju v Ameriko. Po začasnem zakonu o proračunskih dvanajstinah je predpisano, da se mora plačati za izseljeniški potni list v Ameriko taksa 250 dinarjev. Ta razmeroma visoka taksa je predpisana kot preventivna odredba, s katero se namerava omejiti škodljivo izseljevanje naših državljanov v prekomorske kraje. Tendence te visoke takse obstoji v tem, da se iz gospodarskih in narodnih interesov kolikor mogoče prepreči izseljevanje naših državljanov.

n. Užitinska naklada v Ljubljani. Glasom sklepa občinskega sveta se bo od dne 1. oktobra 1920. dalje pobirala na vse v Ljubljani vpeljan ter tu producirane alkoholne pijače izredna občinska užitinska naklada in sicer: od litra vina v odprti posodi 1 krono, v zaprtih steklenicah 3 krone; na pivo 50 vinarjev, rum in žganje v

odprtih posodah za liter 5 kron, v steklenicah za prto 10 kron. Ta izredna naklada naj velja za tri leta.

n. Sedem oseb utonilo. V Zagrebu je bila pretečno nedeljo silna vročina. Zaradi tega so ljudje trumoma hiteli k savskemu kopališču. Ker ni bilo dosti prostora v kabinah, kopali so se ljudje v raznih rokavih Save. Posledica je bila, da je pri kopanju utonilo sedem oseb, deset pa je bilo rešenih v zadnjem trenutku.

n. Veliko neurje na Moravskem. V olomuskem okraju na Moravskem se je utrgal oblak. Med silnim nalivom je padala tudi toča, ki je uničila skoro vso žetev.

n. Somišljeniki po deželi nujno opozarjamo, naj vedno in povsod skrbimo, da se razširi napredno časopisje in da se čita najnovejša zelo zanimiva brošurica „Dokumenti Koroške stranke iz leta 1914“. Cena 4 K. Kadar je kak sestanek ali shod, vsikdar bodi na dnevnem redu tudi tisk in časopisje! Če bodo ljudje čitali mnogo naprednega čtiva, bodo začeli misliti in spoznavati, kako pogubonosni je za Slovence klerikalizem. Lep pripomoček k spoznanju je tudi časopis „Domovina“, ki izhaja po trikrat na teden in stane 3 K mesečno, kar utrpi lahko vsakdo. Na delo tedaj!

Zadnje vesti.

Pogajanja za sestavo novega koncentracijskega kabineta.

Vesničeva posvetovanja z načelnikom Demokratske Zajednice.

Beograd, 22. julija. (Izv. por. „Domovine.“) Danes dopoldne je posetil designirani ministrski predsednik dr. Vesnič načelnika Demokratske Zajednice g. Davidoviča in imel z njim dolg razgovor o političnem položaju in o sestavi nove vlade. Tekom posvetovanj se je pokazalo skoro enako mišljenje o položaju, zlasti še v načelu, da je potrebna zopet koncentracijska vlada.

Dr. Vesnič je predlagal, da naj se delovni program nove vlade skrči na minimum, program narodnega predstavnštva pa pred vsem na rešitev volilnega reda. Takoj, ko bo volilni red sprejet, naj se razpišejo volitve za konstituantno, ki naj bi se vršile v drugi polovici novembra.

Glede sestave pokrajinskih vlad naj se doseže načelen dogovor, imenovanja pa izvrše istočasno z novo osrednjo vlado.

Kar se tiče izvoznega vprašanja, naj se najdejo stranke na kompromisni črti; sporazum naj se doseže še pred sestavo nove vlade.

Glede § 15 je predlagal dr. Vesnič, da naj se vrne odboru, ki naj črta pasivno volilno pravico vseh državnih uradnikov, izvzemši vseučiliških profesorjev in članov državnega sveta.

Ljuba Davidović je odgovoril Vesniču, da bo o predlogih poročal Demokratski Zajednici in odgovoril v najkrajšem času.

Stališče DZ napram Vesničevim predlogom.

Beograd, 22. julija. (Izv. por. „Domovine.“) Danes popoldne se je vršila plenarna seja Demokratske Zajednice, na kateri je Davidović poročal o svojem razgovoru z Vesničem. Stališče ministrskega predsednika, da naj se pokrajinske vlade sestavijo istočasno z novim kabineto, je bilo vzeto na znanje. Kar pa se tiče sestave same, je DZ obnovila svoje načelo in prejšnji dogovor, da pripade tam, kjer dobi predsedništvo kak član Parla-

mentarne Zajednice, notranje poverjeništvu potem Demokratski Zajednici.

Glede § 15. je DZ proti vrnitvi odboru, pač pa za obnove glasovanja, kjer bi se pustile strankam svobodne roke.

V vprašanju izvoza stoji DZ na stališču, da ga je treba kontingentirati, v ostalem pa prepustiti svobodno izvažanje.

Demokratska Zajednica se popolnoma strinja s čim večjim pospeševanjem priprav za volitve v konstituantno, ki naj bi se izvršile čim preje. V političnih krogih se računa, da se bodo pogajanja nadaljevala ugodno in da bodo zaključena že prihodnji teden. Novi kabinet bo v slučaju, da se pogajanja posrečijo, ostal skoro neizpremenjen. Govori se le, da Davidović odklanja ponovno prevzetje notranjega portfelja, ki bi ga prevzel Milorad Drašković. V splošnem se presoja v Beogradu položaj precej ugodno.

Občinske volitve v Sloveniji.

„Slovenec“ poroča, da je deželna vlada v sredo sklenila, da se vrše občinske volitve v Sloveniji v oktobru. K temu je pripomniti, da deželna vlada ni kompetentna sklepati o razpisu občinskih volitev, gre torej najbrž le za predlog deželne vlade ministristvu. Kakor se na deželni vladi zatrjuje, bi se naj volitve izvršile sredi oktobra.

Julio Meinl, d. d.,

v jugoslovansko delniško družbo preosnovano podjetje, naznanja cenjenemu občinstvu zopetno

otvoritev

Ljubljanske podružnice na

Aleksandrovi cesti št. 1

v hiši Jadranske banke. Svoje prejšnje cenj. odjemalce prosimo nadaljnje naklonjenosti in se priporočamo za nadaljnji obisk.

Ljubljana. J. MEINL, d. d.

Čokolado

10 vrst švicarske, 2 vrsti laške, ameriške in francoske

v različnih velikostih, sortirano in posamezno razpošilja počeni od 8 kg in več po pošti :: in železnici ::

Julio Meinl, d. d.
Ljubljana.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

Stritarjeva ulica št. 2. Podružnice v Splitu, Trstu, Celovcu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in Borovljah; bančna ekspozitura v Ptuj.

Delniška glavnica in rezerve okrog **K 50,000.000** —
Telefon št. 261.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev. = valut in dovoljuje vsakovrstne kredite. =
Brzjavni naslov: „Banka“.

Delniška glavnica: **K 30,000.000**

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerve okrog **K 10,000.000**

Centrala: Trst. Podružnice: Beograd, Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Maribor, Metkovič, Opatija, Split, Sarajevu, Šibenik, Zader, Ekspozitura Kranj.

Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Redni davek plača banka iz svojega.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd. Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta. Daje predjeme: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzna strošila in jih izvršuje naj kulantneje.

Brzjavni naslov: **Jadranska.**

Telefon št. 257.